

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 566/2014-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 18. septembra 2014 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza (sudca spravodajca), zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Sergeja Kohuta predbežne prerokoval sťažnosť M. O., zastúpeného advokátom JUDr. Martinom Fabiánom, Štúrova 20, Košice, ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 2 Co 244/2013 z 10. apríla 2014, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť M. O. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 15. júla 2014 doručená sťažnosť M. O. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. Martinom Fabiánom, Štúrova 20, Košice, ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 2 Co 244/2013 z 10. apríla 2014 (ďalej aj „napadnutý rozsudok krajského súdu“).

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že krajský súd napadnutým rozsudkom potvrdil rozsudok Okresného súdu Košice II sp. zn. 13 C 84/2010 z 1. marca 2013, ktorým zaviazal sťažovateľa na peňažné plnenie spolu s príslušenstvom a na náhradu trov konania, ako aj trov právneho zastúpenia.

Sťažovateľ v sťažnosti okrem iného uvádza:

„... súd prvého stupňa, ako aj odvolací súd nesprávne právne posúdili otázku fikcie doručenia, a ani v konaní pred súdom prvého stupňa, a ani v odvolacím súdom nebol právne relevantným spôsobom určený deň, ktorý mi mala byť doručená výzva, a či vôbec mi bola doručená výzva žalobcu na plnenie dlhu, keďže podľa môjho názoru - fikciu doručenia v danom prípade nebolo možné aplikovať ani na základe dohody účastníkov konania, a ani v zmysle platných právnych predpisov.

Predmetná skutočnosť bola právne významná z hľadiska právneho posúdenia žalobcom uplatňovaných nárokov v konaní (plynutie premlčacích lehôt, dôvodnosť návrhu a pod.), a predmetným vyššie uvedeným postupom súdov došlo podľa môjho názoru k porušeniu môjho práva na spravodlivý súdny proces, keďže určitá právne relevantná skutočnosť podstatná pre rozhodnutie vo veci samej v konaní nebola právne relevantným a pochybnosti nevzbudzujúcim spôsobom zistená a preukázaná.“

Podľa názoru sťažovateľa *„súd prvého stupňa ako aj odvolací súd na základe vykonaného dokazovania dospeli k nesprávnym zisteniam vo vzťahu k rozsahu a obsahu môjho ručiteľského záväzku a... vec nesprávne právne posúdili pokiaľ priznali žalobkyni ňou uplatnený nárok na úroky z omeškania vo výške prevyšujúcej úroky z omeškania v zmysle zák. č. 40/1964 Zb. a jeho vykonávacích predpisov. Predmetným vyššie uvedeným postupom súdov došlo podľa môjho názoru k porušeniu môjho práva na súdnu ochranu a spravodlivý súdny proces.“*

Na základe uvedeného sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„1./ Základné právo M. O... na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a jeho právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o

ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Košiciach, sp. zn. 2 Co/244/2013 zo dňa 10. 04. 2014 porušené boli.

2./ Rozsudok Krajského súdu v Košiciach, sp. zn. 2 Co/244/2013 zo dňa 10. 04. 2014 zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.

*3./ Krajský súd v Košiciach je povinný nahradiť sťažovateľovi trovy súdneho konania vrátane trov právneho zastúpenia sťažovateľa v celkovej výške 340,90 € (za dva úkony právnej služby - prevzatie a príprava právneho zastúpenia a podanie ústavnej sťažnosti á 134,- € /§13 ods. 3 vyhl. č. 655/2004 Z. z./ + 2 * RP á 8,04 € = 284,08 € + 20 % DPH (56,82 €, právny zástupca je platiteľom uvedenej DPH) na účet právneho zástupcu sťažovateľa... do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“*

Sťažovateľ zároveň požiadal o odloženie vykonateľnosti napadnutého rozsudku krajského súdu.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na jeho odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na prerokovanie ktorých nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné

návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

V zmysle čl. 46 ods. 1 ústavy každý má právo domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Účelom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je v prvom rade zaručiť každému prístup k súdnej ochrane, k súdu alebo inému orgánu právnej ochrany. Základné právo na súdnu ochranu zaručené čl. 46 ods. 1 ústavy umožňuje každému, aby sa stal po splnení predpokladov ustanovených zákonom účastníkom súdneho konania. Ak osoba splní predpoklady ustanovené zákonom, súd jej efektívne umožní (mal by umožniť) stať sa účastníkom konania so všetkými procesnými oprávneniami, ale aj povinnosťami, ktoré z tohto postavenia vyplývajú.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Ústavný súd poukazuje na to, že čl. 46 ods. 1 ústavy je primárnym východiskom pre zákonom upravené konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky príslušných na poskytovanie právnej ochrany ústavou garantovanej v siedmom oddiele druhej hlavy ústavy (čl. 46 až čl. 50 ústavy). V súvislosti so základným právom podľa čl. 46 ods. 1 ústavy treba mať zároveň na zreteli aj čl. 46 ods. 4 ústavy, podľa ktorého podmienky a podrobnosti o súdnej ochrane ustanoví zákon, resp. čl. 51 ods. 1 ústavy, podľa ktorého sa možno domáhať práv uvedených okrem iného v čl. 46 ústavy len v medziach zákonov, ktoré toto ustanovenie vykonávajú (I. ÚS 56/01).

Uvedené východiská bol povinný dodržiavať v konaní a pri rozhodovaní o namietanej veci aj krajský súd, a preto bolo úlohou ústavného súdu v rámci predbežného

prerokovania sťažnosti aspoň rámcovo posúdiť, či ich skutočne rešpektoval, a to minimálne v takej miere, ktorá je z ústavného hľadiska akceptovateľná a udržateľná, a na tomto základe formulovať záver, či sťažnosť nie je zjavne neopodstatnená.

V nadväznosti na už uvedené ústavný súd považoval za potrebné z hľadiska limitov ústavnej kontroly rozhodnutí všeobecných súdov poukázať na svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Preto nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecným súdom bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02 atď.).

Z už citovaného § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07). K iným

dôvodom, ktoré môžu zakladať záver o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti, nesporne patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci, posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (IV. ÚS 362/09, m. m. IV. ÚS 62/08).

Sťažovateľ sa sťažnosťou domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom krajského súdu.

Ústavný súd zistil, že námietky sťažovateľa uplatnené v sťažnosti sú totožné s odvolacími dôvodmi uvedenými v odvolaní proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa. Sťažnostná argumentácia sťažovateľa je založená na tvrdeniach, že krajský súd:

- nesprávne právne posúdil otázku fikcie doručenia,
- dospel k nesprávnym zisteniam vo vzťahu k rozsahu a obsahu jeho ručiteľského záväzku,
- vec nesprávne právne posúdil vo vzťahu k uplatnenému úroku z omeškania.

Krajský súd v relevantnej časti odôvodnenia napadnutého rozsudku uvádza:

„Za nedôvodnú považuje odvolací súd aj námietku v súvislosti s posúdením doručenia výzvy na úhradu dlhu formou fikcie doručenia, pretože vzhľadom na skutočnosť, že medzi účastníkmi nebola uzavretá dohoda o náhradnom doručení pre prípad, ktorý nastal v danom prípade, t.j. vrátenie zásielky ako nedoručenej z dôvodu, že adresát je neznámy, bolo potrebné vychádzať, resp. posudzovať otázku fikcie doručenia podľa ustanovení Občianskeho súdneho poriadku (§ 48 ods. 2 O. s. p.), t. j. v danom prípade za deň doručenia je potrebné považovať 5. 11. 2009, keďže zásielka sa adresátovi vrátila dňa 2. 11. 2009. Samotná skutočnosť, že v odôvodnení rozhodnutia súdu prvého stupňa je konštatované, že zásielka sa považuje za doručení 2. 11. 2009, nie je správna, lebo zásielku je potrebné považovať za doručení dňa 5. 11. 2009, toto pochybenie však nemá za následok správnosť záveru súdu prvého stupňa o tom, že výzva žalovanému bola doručená.“

K námietke sťažovateľa týkajúcej sa posúdenia obsahu a rozsahu jeho ručiteľského záväzku krajský súd uvádza:

«Odvolací súd sa stotožňuje so záverom súdu prvého stupňa, že z dohody o spôsobe a podmienkach splácania dlhu uzavretej medzi žalobcom, dlžníkom a žalovaným dňa 8. 4. 2008 vyplýva, že žalovaný prevzal ručiteľský záväzok za dlh dlžníka tak, ako je vyšpecifikovaný v bode 1/5, pretože z čl. III./1 jednoznačne vyplýva, že žalovaný preberal ručiteľský záväzok za neuhradenie dlhu špecifikovaného v bode 1/5 spôsobom uvedeným v bode II./3,4. Samotná skutočnosť, že súčasťou tohto bodu je aj vyhlásenie, že podľa tejto dohody žalovaný uhradí veriteľovi na jeho výzvu celý splatný dlh a v zátvorke je uvedená iba istina a úroky z omeškania, samo osebe neznamena, že došlo k prevzatiu ručiteľského záväzku iba na zaplatenie istiny a úrokov z omeškania, pretože aj v tejto časti vyhlásenia je používaný výraz celý splatný dlh, pričom v bode 1/5 je tak používaný výraz „celý dlh, ktorý je špecifikovaný bodmi a/,b/,c/,d/, v ktorých sú zahrnuté aj trovy konania a trovy právneho zastúpenia. Odvolací súd má za to, že vychádzajúc z formulácie celej dohody nemožno vyvodit' záver, že úmyslom žalovaného ako ručiteľa bolo uhradiť za dlžníka iba istinu a úroky z omeškania. Preto uvedená námietka nie je dôvodná.»

Napokon sa krajský súd v odôvodnení napadnutého rozsudku zaoberal i námietkou sťažovateľa týkajúcou sa výšky úroku z omeškania, keď uviedol: *„za nedôvodnú je potrebné považovať odvoláciu námietku žalovaného v súvislosti s výškou úroku z omeškania, nakoľko v danom prípade, ako to správne konštatoval aj súd prvého stupňa predmetom ručiteľského záväzku je záväzok vyplývajúci z rozhodnutia súdu (právoplatný platobný rozkaz). Preto vychádzajúc z § 135 ods. 2 O. s. p. správne súd prvého stupňa vychádzal pri rozhodovaní o výške úroku z omeškania tak, ako bol priznaný rozhodnutím súdu prvého stupňa, pretože už nebol oprávnený posudzovať otázku správnosti výšky úrokov z omeškania osobitne, nakoľko o tomto nároku už bolo právoplatne rozhodnuté...*

Odvolací súd dospel k záveru, že z hľadiska uplatnených odvolacích dôvodov odvolanie žalobcu nie je dôvodné, pretože skutkové zistenie súdu prvého stupňa zodpovedá vykonaným dôkazom, lebo vzal do úvahy iba skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesov účastníkov vyplynuli alebo vyšli počas konania najavo, neopomenul rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané alebo vyšli počas konania najavo.

Súd prvého stupňa vec správne právne posúdil, použil správny právny predpis, správne ho aplikoval a správne ho aj vyložil...

Z dôvodov vyššie uvedených odvolací súd rozhodnutie súdu prvého stupňa ako vecne správne potvrdil.“

Vychádzajúc z citovaného, ústavný súd konštatuje, že krajský súd sa v napadnutom rozsudku podrobne, zrozumiteľne a ústavne akceptovateľným spôsobom vysporiadal s odvolaním sťažovateľa, s ktorého argumentáciou sa nestotožnil, a preto odvolaním napadnutý rozsudok okresného súdu potvrdil ako vecne správny. Napadnutý rozsudok krajského súdu nemožno podľa názoru ústavného súdu považovať za zjavne neodôvodnený a ani za arbitrárny, t. j. taký, ktorý by bol založený na právnych záveroch, ktoré nemajú oporu v zákone, resp. popierajú podstatu, zmysel a účel aplikovaných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku (vo vzťahu k fikcii doručenia a priznaných úrokov z omeškania) a Občianskeho zákonníka (týkajúcich sa záväzkových vzťahov).

Z uvedeného vyplýva, že medzi napadnutým rozsudkom krajského súdu a základným právom podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právom podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktorých porušenie sťažovateľ namieta, neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by ústavný súd po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie reálne mohol dospieť k záveru o ich porušení. Ústavný súd preto pri predbežnom prerokovaní odmietol sťažnosť sťažovateľa podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Po odmietnutí sťažnosti ako celku bolo už bez právneho dôvodu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa uvedenými v petite jeho sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 18. septembra 2014